

LAKIALOITE 47/2006 vp

Laki eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Uuden työpoliittisen tutkimuksen (TPT 308) mukaan Työterveyslaitoksessa kehitetyn työkykyindeksin mukaan laskettuna Suomessa on jopa 50 000 heikon työkyvyn omaavaa työtöntä ihmistä. Erityisesti ongelma koskee ikääntyneempiä pitkäaikaistyöttömiä. Työttömillä on selvästi enemmän lääkärin toteamia sairauksia kuin palkansaajilla. Lääkärin toteamien sairauksien määrä kasvaa luonnollisesti iän karttuessa.

Vuosittain hylätään tuhansia työkyvyttömyyseläkehakemuksia henkilöiltä, jotka hoitava lääkäri on todennut työkyvyttömiksi. Näiden henkilöiden on oltava työvoimatoimistossa työnhakijana saadakseen edes jonkinlaista toimeentuloturva. Työpaikkaahan työkyvytön ei voi saada eikä ainakaan pysty tekemään työtä, vaikka työpaikan saisikin. Nykyiset säännökset ja noudatettu lainsäädännön soveltamiskäytäntö merkitsevät sitä, että vuosittain tuhannet ihmiset joutuvat äärimmäisiin vaikeuksiin menetettyään työkyvyn ja mahdollisuuden toimeentuloon.

Suomen perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan lailla taataan jokaiselle oikeus perustoitteentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Pitkäaikaistyöttömien ja tosiasiassa työkyvyttömiä, mutta eläkejärjestelmien ulkopuolelle jääneiden ihmisten osalta, jotka ovat sosiaaliturvan väliinputoajia, tämä perusoikeus ei

nyt toteudu. Tällä perusteella näille henkilöille tulee turvata oikeus päästä eläkkeelle.

Myös työkykyisten pitkäaikaistyöttömien on vaikea saada työtä. Ongelma korostuu erityisesti eläkeikää lähestyvillä työttömillä. Eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetulla lailla (39/2005) on puututtu tärkeään ongelmaan. Yli 5 000 pitkäaikaistyöttömälle on saatu eläkeratkaisu. Lakiin sisältyy kuitenkin eräitä ongelmia.

1 §. Oikeus eläketukeen. Ehdotamme tällä lakialoitteella, että eläketuen saajiin liitetään vuonna 1948, 1949 ja 1950 syntyneet. Voimassa oleva laki koskee vain vuosina 1941—1947 syntyneitä.

Lisäksi ehdotamme, että lain 1 §:n määräyksissä eläketuen saamisen edellytyksenä olevien työttömyyspäivien lukumääriä lasketaan 2 500:sta 2 000:een ja 2 000:sta 1 500:aan ja työttömyyspäivien laskenta-aikaa pidennetään nykyisestä (1.1.1992—31.12.2004) siten, että uusi laskenta-aika olisi 1.1.1992—31.12.2006 ja siinä sovellettaisiin nykyistä lyhyempiä kokonaistyöttömyysaikoja.

Ehdotamme aloitteessa, että edellä mainittujen työttömyyspäivien laskennassa otettaisiin huomioon myös sellaiset päivät, jolloin henkilölle on maksettu työttömyysturvalain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua etuutta kuntouttavan työtoiminnan ajalta tai hänelle on maksettu julkisesta

työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua palkkatukea tai korotettua palkkatukea.

Lisäksi ehdotamme, että edellä mainittuja työttömyyspäiviä laskettaessa otetaan huomioon myös sellaiset päivät, joilta on maksettu työttömyyspäivärahaa työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 ja 4 momentin (608/2004) perusteella terveydellisistä syistä työhönsä kykenemättömälle henkilölle. Viimeksi mainitut henkilöt saavat poikkeuksellisesti työkyvyttömyydestä huolimatta työttömyyspäivärahaa, koska heidän sairausvakuutuslain mukaisen päivärahaoikeutensa enimmäisaika (300 päivää) on tullut täy-

teen tai he ovat sairausvakuutuslain 19 §:n 1 momentissa olevan rajoituksen (omavastuu-aika) vuoksi sairausvakuutuksen päivärahaoikeuden ulkopuolella.

5 §. *Työeläkeosuuden määrä.* Aloitteessa oleva muutos johtuu eläketukioikeuden laskenta-ajan pidentämisestä, jolloin laskennan päättymisaika on 31.12.2006.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta 28 päivänä tammikuuta 2005 annetun lain (39/2005) 1 §:n 1 ja 2 momentti sekä 5 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 2 momentti laissa 455/2005, seuraavasti:

1 §

Oikeus eläketukeen

Vuonna 1941—1950 syntyneellä Suomessa asuvalla henkilöllä, joka 31 päivänä joulukuuta 2006 on työmarkkinatukeen oikeutettu ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 1 luvun 7 §:n 1 momentin 5 kohdan tarkoittamalla tavalla pitkäaikaistyötön ja jolle on maksettu työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työmarkkinatukea vähintään 2 000 päivältä tai jolle on maksettu enimmäisaika työttömyysturvalain mukaista päivärahaa ja sen lisäksi työmarkkinatukea vähintään 1 500 päivältä 1 päivästä tammikuuta 1992 lukien 31 päivään joulukuuta 2006 mennessä, on oikeus tämän lain mukaiseen eläketukeen. Edellä mainittua 2 000 päivää laskettaessa otetaan huomioon myös sellaiset päivät, joilta työttömyysetuutta ei ole maksettu työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:n 1, 3,

4, 7 ja 8 kohdassa mainittujen rajoitusten vuoksi taikka sen takia, että henkilölle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista sairauspäivärahaa taikka on maksettu työttömyysturvalain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua etuutta kuntouttavan työtoiminnan ajalta tai on maksettu julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua palkkatukea tai korotettua palkkatukea. Lisäksi edellä mainittua 2 000 päivää laskettaessa otetaan huomioon myös sellaiset päivät, joilta maksetaan työttömyyspäivärahaa työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 ja 4 momentin (608/2004) perusteella terveydellisistä syistä työhönsä kykenemättömälle henkilölle. Oikeus eläketukeen jatkuu sen kuukauden loppuun saakka, jolloin henkilö täyttää 62 vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna työmarkkinatukeen oikeutettuna henkilönä pidetään 31 päivänä joulukuuta 2006 työmarkkinatuen saa-

jan lisäksi työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:n 1—8 kohdassa tarkoitettua henkilöä sekä työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömistä henkilöä, joka saa sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa.

5 §

Työeläkeosuuden määrä

Jos 1 §:ssä mainitulle henkilölle on 31 päivään joulukuuta 2006 mennessä karttunut työntekijäin eläkelain (395/1961) vähimmäisehtojen mukaista eläkettä, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) mukaista eläkettä, maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) vähimmäisehtojen mukaista eläkettä, yrittäjien eläkelain (468/1969) vähimmäisehtojen mukaista eläkettä, merimieseläkelain (72/1956) mukaista eläkettä, taiteilijoiden ja

eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) mukaista eläkettä, kunnallisen eläkelain (549/2003) mukaista eläkettä, valtion eläkelain (280/1966) mukaista eläkettä sekä muuta eläkettä, johon oikeus määräytyy muiden säännösten nojalla valtion eläkelain mukaan, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) nojalla myönnettyä eläkettä ja ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain (521/1969) nojalla myönnettyä eläkettä, hänellä on oikeus saada edellä mainittujen lakien mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2006 laskettu työ- tai ansioeläkkeen määrä eläketuen työeläkeosuutena. Työeläkeosuus tarkistetaan eläketukea myönnettäessä vuoden 2006 indeksitasoon käyttäen työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentissa säädettyjä indeksilukuja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 31 päivänä toukokuuta 2006

Mikko Kuoppa /vas
Erkki Virtanen /vas
Iivo Polvi /vas
Jaakko Laakso /vas
Unto Valpas /vas
Pentti Tiusanen /vas
Mikko Immonen /vas
Annika Lapintie /vas

Martti Korhonen /vas
Kari Uotila /vas
Veijo Puhjo /vas
Markus Mustajärvi /vas
Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Minna Sirnö /vas